

El baptisme dels infants

Mn. Joan Costa, consiliari

Sovint, a les parròquies, rebem els pares o els avis d'infants que volen batejar els seus fills o néts. Tanmateix cada vegada cal més un adient discerniment, a fi i efecte de portar a terme allò que l'Església espera d'aquests infants.

Sabem que pel baptisme, hom s'incorpora a Crist i passa a formar part del poble de Déu, i aconseguit el perdó de tots els pecats, es transforma en una nova criatura per l'aigua i per l'Esperit Sant, tot assolint la condició de fills d'adopció. El baptisme és la porta de la Vida i del Regne, és el primer sacrament de la nova llei. Jesús manà als apòstols: «Aneu a fer deixebles de tots els pobles, bategeu-los en el nom del Pare, i del Fill, i de l'Esperit Sant». Per això, el baptisme és, sobretot, el sacrament d'aquella fe amb la qual els homes, il·luminats per la gràcia de l'Esperit Sant, responen a l'Evangeli de Crist.

La fe és do de Déu. Ara bé, per tal que aquest do de la fe no resti estèril, requereix la resposta de l'home. La fe també és coneixement, però sobretot conversió, que comença quan es descobreix i s'accepta Crist com a salvació de Déu. Per això, un adult no pot rebre el baptisme sense fer conscientment la professió de fe i adherint-s'hi incondicionalment. Tanmateix això no es pot exigir a un infant, però s'ha de garantir, en la mesura del possible, que fructifiqui en la seva vida. Cal, doncs, una catequesi posterior al baptisme que ajudarà a penetrar cada vegada més en el misteri diví i ajudar-lo a donar una resposta d'adhesió lliure i conscient a Crist i a la Paraula de Déu.

L'Església, conscient d'aquest do, desitja que el baptisme no sigui diferit als infants. Alhora, però, com s'afirma en el ritual del baptisme, han de ser preses les garanties necessàries perquè aquest do pugui desenvolupar-se mitjançant una educació veritable en la fe i en la vida cristiana, de tal manera que el sacrament pugui assolir plenament la seva «realitat». Normalment aquestes garanties són donades pels pares o pels familiars més propers, per més que poden ser suplertes de diverses maneres per la comunitat cristiana. Però si aquestes garanties no són realment serioses, hom podrà veure's portat a diferir el sacrament; i fins a refusar-lo, quan d'una manera certa siguin inexistent.

Quines són aquestes garanties mínimes? En el directori de pastoral sacramental de la Conferència Episcopal Tarraconense, s'ofereixen algunes observacions i criteris pel que fa a les «situacions especials», que demanen un acompanyament i una preparació més aprofundida. Aquestes situacions es caracteritzen sovint pel fet que els pares no compliren les exigències canòniques del matrimoni o es troben en situacions irregulars: uns voldrien casar-se i no poden, com els divorciats i casats novament, altres podrien i no ho volen fer, com els pares cristians no casats o casats només civilment. Hi trobarem pares que, tot i la «situació especial» que els acompanya, es preocupen de la vida cristiana dels fills amb un interès semblant al d'altres matrimonis canònicament constituïts, hi trobarem també mares solteres. El text episcopal demana d'acollir-los amb caritat comprensiva i amb molta discreció i, «quan és possible, oferir-los l'oportunitat de normalitzar la seva situació i donar-los la possibilitat d'aprofundir els valors cristians que cultiven en la vida familiar. En aquest acolliment la rigidesa pot arribar a ser fins i tot perniciosa. D'entrada hem de dir que aquestes situacions per si mateixes no són raó suficient per a negar-los l'acollida en la petició del Baptisme, ja que els infants són batejats en la fe de l'Església».

En ser batejats en la fe de l'Església, significa que l'Església, i no els pares i els padrins, encara que aquests són també església, li avança la fe a l'infant per a ser batejat, com un crèdit, amb la condició i l'aval que els responsables dels batejats garanteixin l'educació en aquesta fe. Quan no hi ha prou aval, no pot haver-hi crèdit i no és permès de batejar-los. Com deia un mossèn, tal

com està la situació de fe de la nostra societat, si bategèssim els infants en la fe dels pares, hi hauria tantes sectes cristianes com pares tenim avui dia.

Ara bé, prossegueix el text esmentat, «del diàleg atent suscitat per aquestes *situacions especials* en ocasió de la petició del Baptisme, pot emergir la necessitat d'esperar dels pares o dels padrins alguns senyals i actituds cristianes. Si aquesta és la decisió a prendre, convé explicitar-los clarament els motius de tal decisió, vetllant de no refusar ningú, o que l'espera s'entengui com una pressió, un refús o, pitjor encara, una discriminació. En canvi, s'ha de mirar que sigui l'expressió de la recerca d'un temps més ampli per al diàleg pastoral i del desig d'ajudar-los al progrés de la consciència cristiana. Aquest acompanyament ha de reflectir sempre les entranyes d'amor i de misericòrdia de Déu Pare en la veritat de l'Evangelí. Per tant, tot i que les situacions d'ordre moral dels pares puguin ser objecte de tracte pastoral —solucionar problemes matrimonials, per exemple—, el que pertoca demanar, en ocasió de la petició del Baptisme, són les garanties de que s'ha parlat anteriorment. Per això, hem d'entendre que tot compromís que ofereixi una esperança fonamentada d'educació cristiana de l'infant —portar-lo a la catequesi parroquial (potser ho fan o ho han fet amb altres germans seus) o donar-li educació catòlica, per exemple— ha de ser judicat com a suficient».

En aquest punt cal valorar, i no és fàcil de fer-ho, per un costat la pura gratuïtat de la gràcia de la salvació que es fa palesa d'una manera especial en el Baptisme dels infants, i d'un altre, el fet de batejar infants sense prou garanties de la seva educació cristiana que durà a estendre un cristianisme sense conversió, sense coherència, i que per la seva manca d'exemplaritat esdevindrà un cristianisme líquid, com parlava Zygmunt Bauman de la mateixa societat actual. Com afirmà Benet XVI, «no es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva». Si el cristianisme no és, doncs, un moralisme ni un legalisme, caldrà veure què afavoreix més aquest encontre amb Crist.